

ЕВРОПЕЙСКА
СМЕТНА
ПАЛАТА

BG

Реч

Брюксел, 10 ноември 2015 г.

Реч на г-н Витор Калдейра — председател на Европейската сметна палата

Представяне на Годишния доклад на Европейската сметна палата за 2014 г.
пред Комисията по бюджетен контрол на Европейския парламент

Брюксел, 10 ноември 2015 г.

В случай на различия,
предимство има устното изложение на речта.

Пресслужба на ЕСП

Mark Rogerson – говорител

Damijan Fišer – служител в Пресслужбата

12, rue Alcide De Gasperi, 1615 Luxembourg

Ел. поща: press@eca.europa.eu

[@EUAuditorsECA](https://twitter.com/EUAuditorsECA)

Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA)

eca.europa.eu

тел.: (+352) 4398 47063 моб. тел.: (+352) 621 55 30 63

тел.: (+352) 4398 45410 моб. тел. (+352) 621 55 22 24

Г-жо председател,

Уважаеми членове на Европейския парламент,

Благодаря за дадената ми възможност да представя годишните доклади на Сметната палата относно финансовото управление на ЕС през 2014 година.

Тази година представяме нашите доклади в един особено тежък период за Европа.

ЕС и държавите членки са изправени пред големи дългосрочни предизвикателства, които изискват спешни мерки:

- създаване на работни места и икономически растеж;
- задоволяване на енергийните нужди, като същевременно се изпълняват целите, свързани с климата; както и
- справяне с трудностите в областта на убежището, миграцията и сигурността.

ЕС и неговите държави членки трябва да се стремят да постигат повече с ресурсите, с които разполагат. Те трябва не само да намерят средства за преодоляване на тези предизвикателства, но и да осигурят добро инвестиране на тези средства.

Основният източник на средства на ниво ЕС е бюджетът на ЕС, който всяка година се одитира от Сметната палата.

Взети заедно, резултатите от нашите одити през последните години показват нужда от изцяло нов подход, чрез който бюджетът на ЕС да бъде използван по-ефективно и да спомогне по-бързо за преодоляване на предизвикателствата, пред които понастоящем е изправена Европа.

Сметната палата призовава за прилагане на този „изцяло нов подход“, тъй като са необходими съществени промени, които да се извършат от всички участници, отговарящи за управлението на средствата на ЕС.

- Лицата, отговарящи за вземането на решения, трябва да съгласуват по-добре отпускането на средства от бюджета с дългосрочните стратегически приоритети на ЕС и да подобрят възможностите на бюджета за реакция при кризи;
- Законодателите трябва да гарантират, че разходните схеми определят ясни резултати, които следва да бъдат постигнати, и че рисковете са приемливи за финансовите ръководители; и
- Финансовите ръководители трябва да следят за това, средствата да се изразходват в съответствие с правилата и да постигат предвидените резултати.

За всичко това е необходимо време:

- ЕС е в средата на периода на изпълнение на стратегия „Европа 2020“;
- Разходните схеми за периода 2014—2020 г. са в процес на изпълнение; и
- Културата на финансово управление на ЕС е формирана в продължение на много години.

Ето защо е толкова важно още сега да направим това, на което сме способни.

Предстоящият междинен преглед на многогодишната финансова рамка предоставя възможност за преразглеждане на разходните приоритети, както и на модела на някои схеми.

Както показва нашият доклад, може да се постигне и по-добро използване на съществуващите инструменти за финансово управление.

Уважаеми членове,

Почти всички разходи на ЕС през 2014 г. са планирани в периода 2007—2013 г., така че в доклада на Сметната палата неизбежно се подчертават някои дълготрайни проблеми.

Важно е обаче тези проблеми да бъдат разгледани в съответния контекст. Вярваме, че нашият годишен доклад дава справедлива оценка на финансовото управление през 2014 г., както и че формулира важни изводи за това как да се постигнат подобрения в бъдеще.

На първо място, Сметната палата заверши отчетите на ЕС за 2014 г. Те са надеждни и нашето одитно становище в тази връзка е без резерви. Сметната палата също така заключи, че събирането на приходите на ЕС не е засегнато от съществени грешки.

Налице са обаче **трайно високи нива на грешки в плащанията**, т.е. прекалено много средства все още не се разходват в съответствие с финансовите правила на ЕС.

Общият изчислен процент грешки за плащанията за 2014 г. е 4,4 %, като това ниво се задържа стабилно през последните три години.

Всички оперативни разходи отново са засегнати от съществено ниво на грешки в размер на над 2 %. Единствено административните разходи на институциите не са засегнати от съществено ниво на грешки.

По искане на Европейския парламент, тази година Сметната палата предостави повече информация относно факторите, въздействащи върху риска от грешки.

Както се отбелязва в доклада, за по-голяма част от оперативните разходи на ЕС е характерен присъщият риск, тъй като правилното изчисляване на плащанията зависи в голяма степен от информацията, предоставена от самите крайни бенефициенти.

В зависимост от разходната схема или програма, крайните получатели на средства от ЕС могат да бъдат земеделски производители, научни изследователи, МСП, НПО или дори правителства.

Извършеният от Сметната палата анализ не показва, че нивото на грешки зависи от прилагания принцип на управление. Изчисленият процент грешки за разходите, при които Комисията споделя отговорността за управлението с държавите членки, е 4,6% — същият размер, както и за всички други оперативни разходи.

От друга страна обаче нашият анализ показва, че съществува силна зависимост между вида на схемите или програмите и процента грешки.

Сметната палата изчисли, че процентът грешки при схемите, при които се възстановяват извършени разходи, е 5,5 %. За сравнение — нивото на грешки е едва 2,7 % при програмите с права за получаване на плащания, при които плащанията зависят от спазването на определени условия от заявителите.

Тази съпоставка в голяма степен обяснява различните изчислени нива на грешки при разходите по различните функции от МФР.

Изчисленият процент грешки е по-висок за функции „Конкурентоспособност“ и „Сближаване“, където почти всички разходи се извършват под формата на възстановяване на разходи, отколкото за функции „Природни ресурси“ и „Глобална Европа“, където по-голямата част от разходите се основават на права за получаване на плащания.

Разбира се, от съществено значение е рискът да бъде контролиран. През последните години Комисията и държавите членки са постигнали напредък в предотвратяването и коригирането на грешки.

През 2014 г. корективните мерки са довели до намаляване на изчисления от Сметната палата процент грешки с 1,1 %. Още повече грешки обаче са щели да бъдат коригирани, ако е била използвана цялата налична информация.

Комисията следва да се възползва максимално от своите правомощия за налагане на корекции, в т.ч. тези, въведени с текущата МФР, за да намали допълнително грешките и да постигне събиране на повече неправомерно изразходвани средства. След това тези средства могат да бъдат повторно инвестирани.

Това ни води до въпроса за **изпълнението на бюджета на ЕС**.

Видно е, че за да преодолее спешните предизвикателства, пред които е изправен, ЕС трябва да инвестира по-добре средствата от бюджета си.

Извършеният от Сметната палата преглед на връзките между настоящата стратегия на ЕС и многогодишната финансова рамка показва, че те биха могли да бъдат по-добре съгласувани помежду си по отношение както на сроковете, така и на приоритетите.

Сметната палата също така подчертава факта, че държавите членки не преобразуват целите на стратегия „Европа 2020“ в цели на оперативно ниво в своите споразумения за партньорство и програми.

Тези два фактора ограничават възможностите на Комисията да извършва мониторинг и да докладва относно приноса на бюджета на ЕС за изпълнение на стратегия „Европа 2020“.

Това е въпрос, който трябва да бъде разгледан от лицата, отговарящи за вземането на решения.

Междувременно, законодателите имат важна роля за превръщането на политическите стремежи в цели на ниво ЕС и за налагането на изисквания тези цели да се отразяват в начина на управление на програмите.

В областите, които са обект на споделено управление, е необходимо резултатите, които трябва да бъдат постигнати, да бъдат ясно определени и остойностени в споразуменията за партньорство и в програмите. Това все още не е постигнато.

Съгласно действащото понастоящем законодателство, държавите членки не са задължени да включват в своите програми общи показатели, а незадоволителното изпълнение от гледна точка на постигнатите резултати не води до загуба на резерва за изпълнение на държавите членки.

Приветстваме последните инициативи за засилване на бюджетирането и управлението въз основа на резултатите, въпреки че продължават да съществуват много

предизвикателства. Докладите и становищата на Сметната палата могат да помогнат значително в това отношение.

Уважаеми членове,

Бюджетът на ЕС е под сериозен натиск. Той вече действа в маржа за непредвидени обстоятелства за плащанията скоро след началото на новата Многогодишна финансова рамка — дори преди стартирането на плана Юнкер или пълното разгръщане на бежанската криза.

ЕС трябва да се справи с **финансовото изоставане в различни области**, за да освободи средства, които да могат да бъдат използвани, където са най-необходими.

Въпреки че през 2014 г. размерът на неизползваните кредити за задължения е намалял, очаква се те да нараснат отново през 2015 г. и през следващите години.

Някои държави членки се затрудняват в усвояването на средствата на ЕС, които са им разпределени.

Всъщност, в четири държави членки общият размер на средствата, които все още не са заявени за плащане от бюджета на ЕС, възлиза на 15 % или повече от техните годишни държавни разходи.

Комисията е предоставила на разположение на държавите членки средства, без да вземе предвид в достатъчна степен техния капацитет за инвестирането им. Някои държави членки са се затруднили в идентифицирането на достатъчно проекти, както и в намирането на средства за финансовата вноска от тяхна страна.

По този начин се застрашава икономическата целесъобразност. Когато са налице малко на брой проекти, мотивацията за прилагане на строги критерии за подбор е по-слаба.

Сметната палата отбеляза и тази година високо ниво на неизползвани средства при финансовите инструменти, както и слабо нарастване на неизплатените заявления за плащане.

Комисията разполага с план, който би трябвало да подобри краткосрочните парични потоци. Сметната палата обаче счита, че е необходима по-дългосрочна перспектива и по-добро прогнозиране, за да се гарантира, че бюджетът на ЕС няма да продължи да поема прекалено много задължения. Това са въпроси, които е необходимо да бъдат взети под внимание от финансовите ръководители.

Уважаеми членове,

Финансовото управление на ЕС ще се подобри значително при по-голяма прозрачност.

Сметната палата счита, че качествената управленска информация е основата за постигане на прозрачност. Това е тема, която присъства в целия ни доклад.

Тази година Комисията приложи към отчетите кратки коментари по някои основни финансови въпроси. Сметната палата приветства това като първа стъпка към по-интегрирано докладване относно управлението и резултатите за всички заинтересовани страни.

Сметната палата препоръчва на Комисията да предприеме действия за подобряване на прозрачността по отношение на:

- дългосрочните нужди от парични потоци;

- грешките в плащанията и извършените корекции; и
- резултатите, постигнати със средствата от бюджета на ЕС.

Също толкова важно е да се гарантира прозрачност на политиките на ЕС, които не са пряко финансирани от бюджета на ЕС.

Новите начини за финансиране на политиките на ЕС не трябва да изключват финансовите рискове от публичния контрол и одит. Това е недалновидно и може да се окаже непродуктивно в дългосрочен план.

В заключение, ЕС трябва да инвестира по-добре своите средства. ЕС следва да предприеме действия, за да гарантира:

- по-добра съгласуваност на инвестициите с приоритетите на Европейския съюз;
- формулиране на по-прости правила с цел постигане на резултати; и
- по-ефикасно управление на ресурсите.

Взети заедно, тези елементи наистина ще представляват един напълно нов подход.

Г-жо председател, уважаеми членове,

Гражданите на ЕС и техните представители имат право да знаят дали ЕС инвестира успешно техните средства.

Европейската сметната палата е готова да подпомага Европейския парламент, като одитира инвестираните средства, предупреждава при наличието на риск и предоставя съвети за подобряване на резултатите от тях.

Благодаря Ви!